

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR IPAROSREND TÁRSADALMI LAPJA

Előfizetési díj egy évre:
Tagoknak 3.50 P
Pártoló tagoknak 7.— P
Intézményeknek 40.— P

Alapító főszerkesztő:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 20—22. sz.
Telefon: 424—981

A PÜNKÖSD CSODAJA meghozta az apostolok hitét, tudását és bátorságát, hogy Krisztusért éljenek, dolgozzanak, meghaljanak. A pünkösti csoda látóvá, tudóvá és erőssé tette azokat az egyszerű embereket, akiket az Isten Munkás-Fia az emberiség boldogítására, az igazság hirdetésére szemelt ki. Beléjük költözött Isten alkotó lelke, a minden emberi gonoszságon diadalmaskodó isteni akarat, az emberfeletti bátorság és alázatos, áldozni tudás, a hősi elhivatottság új élete, új világot teremtő ereje. Az egyszerű halász, meg iparos emberek Isten felé néző tekintete. Krisztusban megtisztult, Krisztus által felgyújtott és felmagasztalt emberi élete lett a földi örömlök kárhozatában fetregő régi bűnös világ végzete. A hatalmas római birodalom cézárjai, lovagjai, nemesei, bankárai, kalmárai, a világ minden aranyának birtokosai, a gögös „életkirályok“ világot kormányzó hatalmasságai tüntek el a pünkösti csoda nyomán, mert megmérte minden gazdagságukkal, hatalmukkal, tudásukkal sem nyomtak annyit, mint azok közül az egyszerű, lenézett emberek közül egye. Az új élet embert-teremtő igazsága, apostoli egyszerűsége, nemes tisztasága mérkőzött meg a gazdagság testet-lelket ványasztó régi világával. Az újak, a tiszták, a hitben és munkában erőek győztek a felfuvalkodott, hatalmukban is gyengék felett, akiknek főerejük a pénz, az összeköttetés, a vagyon, a hazugság, a nagyképűség volt.

Nem tudunk áhitat nélkül gondolni ezekre az egyszerű emberekre, ezekre a csodálatos hősökre ma, amikor Krisztus útján új életre feszül a lelkiünk. Megújodást, egyszerűbb, tisztább, nemesebb világot akar az emberiség. A hűség vásárának romlott haszonélvezőitől bemoesokolt, eliszaposított világ helyett a mindenkire egyformán sugárzó munka és emberség világát. Várjuk és akarjuk a piacokon csavargó, a köpködőkben lázadó, a hivatalokban ténfergő, aktatemető álemberek helyett a megtisztult emberi és munkaideál hőseit. Várjuk és akarjuk a politikában feesező, a közéletben hősködő, a társadalmi életben pletykálkodó idegbetegek helyett a közösségi és nemzeti szellemtől áthatott kemény, cselekvőképes férfiak uralmát. Akarjuk az elődeik sokszor képzelt diésőségében fürdő, sűrözőkben és bárókban hűsködő, munka-bakók helyett a tudás, a szellem, a munka és a jellem új nemességét. Akarjuk a tehetetlenségnek, a tétlenségnek, a lustaságnak, a tunya esendes-emésztésnek a végét, a teremtsének, az alkotásnak, Isten örök erőitől duzzadó igazi munkáséletnek a diadalát. Akarjuk, mert eljött a magyar pünkösd, akarjuk, mert az új magyar élet megszállottai vagyunk, akarjuk, mert a pünkösti lángokkal látók lettünk. A szent lángok összehoztak minket, nincs már zűrzavar bennünk, nincs már külömbőség köztünk, nincs már közénk állított idegen akarat, amely mindig elgáncsolta az egymásfelé induló lépéseinket. Nincs már akadály köztünk, felvilágosodtunk. Értjük a hívó szót, látjuk a tündöklő igazság fényét, értjük a velünk együtt dolgozók nyelvét, tudunk már téríteni, tudunk már hinni, dolgozni, küzdeni, meghalni, tudunk már apostolkodni. A pünkösti egyszerű emberek új világot teremtő misztériuma költözött belénk és míg áhitattal idézzük megszentelt nevüket, a magunk gyönyörű új-nemesi harcára gondolunk, amely ott, akkor az első pünkösdrel kezdődött.

(Gara Imre.)

A ZSIDÓK lépésről-lépésre kénytelenek hátrálni a gazdasági életben is. Egyik bástyájukat a másik után adják fel. Mind több és több ország közösi ki őket és a nagy hangon beígért gazdasági megrázkódtatások még sem következtek be. A nemzetgazdaságok termelése, javainak elosztása zavartalanul folytatódik, sőt javul. De mi mást is látunk. A zsidók mesterséges pénz- és kapitalista hálózatának szétvágása után mutatkozik meg igazán a zsidók parazitasága. Látjuk, hogy igazi önálló alkotásokra képtelenek voltak és mondvasínált „kiválóságukat“ csak arra használták fel, hogy zsiros, fejedelmien jövedelmező vezető állásokat kaparintsanak meg, mert oda nem kellett sem ész, sem munka, csak féktelen lelkiismeretlenség. A kereskedelem, a pénzügy, a bank, a tőzsde, a biztosítás, a szállítás vezető helyeit agyafurt szabadkőműves szervezetségükkel mind ők szállták meg. Nevetniünk kell, mert most látjuk igazán, hogy a tényleges munkát, ötletet és mindent, a tehetséges árja szakemberek, szolgáltatták. Bizony, ilyen „alkotó egyéniségek“ voltak ők...

De látjuk azt is, hogy milyen bűnös volt az a mult, amelyik — talán épp ilyen tisztán látta kisdéd játékkukat —, amelyik épp így a saját bőrén érezte nemzetpusztító rantasukat és — nem akadályozta meg. Nem, ne örjögjünk e miatt . . . ne vessünk, felszabadultan kacagjunk, mint amikor egy gonosz dlom nyomása mult el rólunk . . . Azután összeszorított foggal dolgozunk, dolgozunk a romok eltakarításán, a mi szabad, igaz új magyar életünk újraéptetésén. Ugy-e megértettél, Testvér?

TESTVÉREK! Minden gondolatunk Felétek száll most, hogy az ország Legénynapján ott lehessünk Veletek. Együtt éljük át Veletek az előkészületek boldog, tevékeny izalmát. Ott vagyunk nyilvános és intim megbeszéléseiteken, segítünk, sugalmazunk, örülnünk és aggódunk. Sok minden elől ezen a seregszemlén, de legfőképpen az, hogy igazán nagykorú-e az Egylet ifjúsága, tudja-e úgy összeszedni magát és környezetét, hogy a nagyszerű újnemesei gondolat méltóképpen kifejezésre is jusszon. Hazám újnemesei! Tud-e Rátok úgy felnézni a törekvéseiktől idegen, vagy éppen ellenséges közvélemény, ahogyan mi szeretnénk?! Tudtok-e elismerést és barátokat szerezni, mert erre ma mindennél nagyobb szükség van. De talán a külső dicsőítés fontosabb az a belső gazdagodás, amit ezzel el szeretnénk érni. Azt akarjuk, hogy ezen a napon kerüljön mégközelebb egymáshoz a mester, a segéd és a tanon. Találkozzanak össze a műhelyen kívül is. Lásd: együtt egymást és örülnék a szívük, hisz egy közös-sors egymásra utalt hősei ők. Foglaljon össze Benneteket az Egylet áldott testvéri közlése és növelje magabizástokat az a kép, amit ezen a napon magatok előtt láttok. Kérve-kérünk Benneteket, kövessetek el mindent — egyenként és összesen —, hogy nagy napunk sikerüljön. Kérjük az egyleti Szervező Bizottságokat, hogy az előző hetekben megjelent eligazítások alapján dolgozzanak. Az Országos Központ június 1-től állandó szolgálatot teljesít, hogy a felmerülő további kérdésekben azonnal rendelkezésre álljon. Szeretettel ajánljuk a nap emlékére készített művészi fém címünket. (Darabja 6 fillér!) Kérjük egyleti tudósítóinkat, hogy az országos Legénynappal kapcsolatos jelentésüket és tudósításukat elnöki láttamozással és pecséttel ellátva, június 23-ig küldjék meg. Kérjük egyben, hogy a megjelent vendégek, mesterek és Nap-sugárkák nevét és címét is mellékeljék. A beérkezett tudósítások egész anyagát és a megjelentek névsorát egy külön mellékletben adjuk, hogy mind a 400 Egyletünk munkája együtt legyen és arról minden tagunk meggyőződhesen. Ne haragudjatok meg Testvérek, de díszkedni szeretnénk Veletek.

A jó Isten segítsen munkátokban Testvérek!

TESTVÉREK! A Céhfőiskolára vonatkozólag a kérdések olyan rohamra jött az elmúlt héten, amelyre a mi jó öreg levélhordónk még nem emlékezett. De én sem! 209 választ írtam meg, ami egymagában is nagy teljesítmény. Sokan rövidnek találják az időt, sokan nem értették meg a közvéleményt, de legfőképpen elnökeiket megkerülve, személyesen jelentkeztek felvétele. Az Elnök Urak az idevágó körlevelet sürgetik, a Dékan Testvérek a kijelölés módozatait kéri stb., stb. Mindebből azt látom, hogy a Céhfőiskola elsőrendű közügyggyé vált az újnemesei társadalomban és az a megértés kíséri, amelyet lélektani és gyakorlati szempontból is előre láttam. Igen, sorskérdés nekünk a Céhfőiskolánk, de meginkább az, az Egyleteknek, ahol igazi szakszerű munka az általunk kiképzett ifjúsági vezetők nélkül elképzelhetetlen. Nem csodálkozom azon sem, hogy az ifjúság olyan viharosan jelentkezett a hirdetésünkre, hisz ők érzik a legjobban a szakember hiányát. Ifjúságunk dolgozni, művelődni, érvényesülni akar, virágoz, ütemes, nagyvonalú egyleti életet akar, azt akarja, hogy Egylete a mindene legyen! És helyesen látja azt is, hogy egy szervezésben és munkáltatásban kiképzett szakember kezében a leggyengébb egyleti ifjúság is kiváló eredményt ér el. Olvassátok el „Ki legyen az?...” című cikkemet, ez megvilágítja előttetek a célokat. Nem írok arról, ami itt vár Rátok, mert nem akarom, hogy a „reklám” csábítson Benneteket. Ismertek már és tudjátok, hogy életem minden gondolata a Tiétek és most, amikor alkalmam lesz két hónapon át Veletek élni, örökre felejthetetlenül akarom tenni minden percceteket. Doldozatok Testvérek, hogy a kiküldetés költsége összegyűljön és vessétek alá magatokat bizalommal Előljáráóitok választásának. Az idő nem rövid, Töletek függ a siker! A kiküldésre vonatkozó körlevél a lappal egyidőben kerül a postára. Személyes jelentkezést nem fogadunk el, még teljes fizetőnek sem. Minden kiküldés csak az Elnök Urak hivatalos láttamozásával érvényes. Az ellátás költségét minden kiküldött személyesen hozza el.

A jelentkezési határidő: június 15.

Testvérek! Szeretettel vár a Céhfőiskolátok!

AZ ELET TELE VAN ezernyi rejtéllyel és csodával, mégis minden visszavezethető egyre, a legnagyobb csodára, az emberi lélekre. Milyen különös a lélek ezernyi szövevénye és milyen különös az a játéka, ami tegnap történt velem. A megszokott nagy posta az íróasztalomon. Levelek, tervek, versek, megint tervek... mit kellene csinálni, hogy nagy és boldog legyen ez a milliószor megimádkozott Magyarország. Micsoda földöntúli szeretet fonja körül ezt az áldott Hazát ezekben a sorokban, micsoda mélységes fűi alázat rebeget el azt a sok dádást... és nem azoktól, akik dús-káló örömhabszólói gazdag ajándékainak, nem, azoktól, akiknek a pusztá életén, a nehéz verejtékcseppeken kívül egyéb alig jutott. En már sokszor azt gondolom, hogy ezt az Országot igazán csak az szereli, aki az áldozathozatalnak ezt a mértékét doldozza naponta, óránként, percenként, amit ez a szegény, reménykedő, igazán nehéz sorsú munkásifjúság. Mindig elhatározom, hogy egyszer egy egész lapot töltek meg vele, úgy ahogy írják, az ő szívükkel, az ő szavakkal, az ő hi-

tükkel. Mert szinte csodálatos az a munka, amit az egyleti nevelés ezekben a lelkekben elér. Hiszen a másik ifjúságot is ismerem, azokat, akik az orosz pavillon Lenin szobra előtt változtatták a színüket. Azonos életkörülmények között, azonos műveltséggel, azonos verejtéközömben él mindkettő, mégis mit tesz a nevelés, az Isten felé fordított léleken: a Haza, a Nemzet szentségéhez költött ifjú szív érzés világában. Hogy dolgozik az egyik és hogy a másik. Miért él az egyik és miért a másik!

De visszatérek a levélre, melyista sok között lettem. Kusza, elemista írás, de nekem szebb, mint a legszerelmesebb levél. Mellette egy fakó, régi-régi szentkép, összefolyt ré-

**Te gondolkozzál bennem
Istenem: Legyek szabályos,
mit kristályaid, alkossak,
yyüjtsék, mint a méheid.**

(Mécés László.)

szekkel. Az elrajzolt, vézna-szent, koronás, glóriás arcát már nem tudtam kivenni, csak az aldrás mutatta, hogy „Szent Imre herceg könyörögj hazánk ifjúságáért!” Ezt küldte nekem Kovacsik Imre, pedig halott Édesanyja utolsó, talán egyetlen ajándéka volt. Nem tudom, az összefolyt szentarc a könnyű, vagy a rászókölt csókok nyomára. Lehet mindkettő. Talán édesanyja könyörgött, síró könyörgéssel Imre fiáért, talán Imre csókolgatta nagy elhatározatában, talán az inge alatt, a szive fölött horpota, mikor a gyantafolyó deszkákat gyulalta és áldott iparos munkájának verejtéke szórta rá. Nézem a képet... olvasom a levelet... „az Új Nemességért küldöm, hogy továbbra is segítse, mivel szerkesztő ír is Imre!”

Nem látom még tisztán a Kovacsik Imrék sorsát, de azt már tudom, hogy egész életem az övéké! Övéké, mert érzik, tudják, mit akarnak. Értik küzdők, értük élek és nem kérek mást a könyvtől mosott Szent Imrétől, mint soha nem szűnő szeretet, soha nem lankadó hitet és erőt, erőt... mert jaj, hosszú még az út odáig. (G.)

Az ujnemesi harc fegyvertárából.

A MAGYAR NÉP Európa közepén, a Kárpátoktól körülzárt medencében él több, mint ezer esztendő óta; a nyugati és keleti műveltség határán, a nyugati műveltség előőrseként. Elszigetelten élkelődik be idegen nyelvű (germán, szláv, román) népek közé; az egészséges nagy német nyelvtérrel szemlén, elválasztva az északi és déli szlávokat egymástól. Tehát a germán és szláv hatalmi törekvések útközött helyén fontos európai hivatást tölt be. Ezért érdekel ma Németországnak és Olaszországnak is, hogy erős, nagy Magyarország álljon itt érts.

A MAGYAR FÖLD kiterjedését a Kárpátok láncolata szabta meg. Ezeréves fennállását is nagyban elősegítette. A világháborúban is ez védte meg katonáink hősiessége mellett hazánk területét. Nyugati és déli határaink nem voltak ilyen állandók, de tartósabban azok se változtak.

Nagy-Magyarország vagy a történelmi Magyarország 325.000 négyszögkilométer területével Európa közepes nagyságú országai közé tartozott s a hetedik helyen állott. Magába foglalta a tulajdonképpeni Magyarországot (283.000 km²), Horvát-Szlavonországot (42.541 km²), Fiumét és a magyar tengerpartot. Dalmácia is valamikor a magyar szent korona tulajdona volt (1105—1420-ig). — Magyarország a világháború után egykori területének mintegy kétharmad részét elvesztette, mindössze 93.000 km² terület maradt meg belőle. De a történelmi jog, a földrajzi törvényszerűségek és a népi összetartozás elvének megcsúfolásával reánk erőszakolt trianoni békeszerződésen már három ízben ütött rést az erkölcsi igazságszolgáltatás áttűtő ereje: 1938. november 2-án a baráti német és olasz nagyhatalmak döntőbíró-sága a Felvidék magyarlakta területét ítélte vissza (12.000 km²), 1939. márciusában Cseh-Szlovákia felbomlása következtében Kárpátalját szereztük vissza (12.000 km²), 1940. augusztus 30-án a német-olasz döntőbíró-ság az elcsatolt keletmagyarországi (erdélyi) terület egy részével (44.000 km²) növelte meg a csonkaország területét. A háromszori országgyarapodással az ország területe 70 százalékkal 160.553 km²-re növekedett meg; de még így is eredeti birtokállományunknak csak a felét nyertük visz-

szá. Továbbra is idegen uralom alatt maradt a Felvidék egy része (Szlovákia, 37.000 km²), román kézen maradt Kelet-Magyarország nagyobbik része (59.000 km²), a Német-Birodalomhoz tartozik a nyugati határvidek (4000 km²), Olaszországhoz Fiume a tengerparttal. A volt Jugoszláviától visszahódított Dél-magyarország bekebelezése nem vitás, de döntés még nem történt. Eszerint a magyar medence kiváló földrajzi egysége még nem állott helyre, mert mai határaink is földrajzilag és gazdaságilag szorosan összetartozó területeket szabdálnak szét.

M I, magyar kézműves-iparosok, sohasem fürödöttünk a napsütéses jótét fürdőjében, mint más nemzetek kisiparosai, mi mindig keményen meg kellett harcoljunk az életet és mint társadalmi osztály, ha nem is voltunk lenézettek, de az első világháború előtti időben éreznünk kellett, hogy van egy társadalmi válságfal, ami elválasztja egyik társadalmi osztályt a másiktól — a magyart a magyartól — pedig a magyar kisiparos osztálynak is meg volt a maga történelme és meg vannak a maga diós és gyászos napjai éppen úgy, mint akármelyik társadalmi osztálynak.

— *Lehet, hogy bennünk is volt hiába, beszédünk, fellépésünk nem volt kellőképpen csiszolt, de ennek oka az volt, hogy a kézművesiparost gyermekkorra óta lekötí a munka, a mindennapi kenyérvétel, később a családunkért való gondoskodás, sem anyagi tehetőség, sem megfelelő idő nem áll a kisiparos rendelkezésére, hogy megfelelő szellemi műveltségét fokozza, de azért két jutalajdon-ságot meg tudott őrizni a kézművesipar: jó hírnevének fenntartását és fejlődését és a törhetetlen magyar-ságot, mert EZ A TÁRSADALMI OSZTÁLY SOHASEM HOZOTT SZEGYENT A MAGYARSÁGRA.*

(Demeter Ferenc kolozsvári elnök beszédéből.)

*Tied vagyok, tied Hazám
É szív, e lélek,
Kit szeretnék, ha Tégedet
Nem szeretnék?*

FÖLDRAJZI HELYZETÜNK igen előnyös, hogy a Dunamedence országai között központi helyzetünk van; több országgal (jelenleg öttel) érintkezünk s ezzel számos jó út köt össze bennünket; fontos közvetítő szerepünk van Nyugat- és Észak-Európa, valamint a Balkán-félsziget között. Tőlünk nyugatra iparúzó, keletre nyeresztermelő országok vannak; ezek jó piacokul szolgálhatnak nyeresztermékeink, illetve iparaink számára.

Földrajzi helyzetünk hátrányos volta abban nyilvánul meg, hogy a történelmi idők folyamán a nyugati civilizációt kelet felől fenyegető támadásokat hazánknak kellett felfogni és ez nemzetünk fejlődését nagyban hátráltatta. A tengerrel nehezen tudtunk érintkezni s így majdnem teljesen szárazföldi életre vagyunk utalva; ez pedig termékeink értékesítése és a távoli országok árucikkeinek beszerzése szempontjából nem előnyös. A német és az orosz nagyhatalmak közvetlen szomszédságába kerülünk, de viszont országunk jelentősége számottevően megnövekedett az eddig ellenünk szövetkezett szomszédos államokkal szemben.

A MAGYAR MEDENCE Európa egyik legtökéletesebb földrajzi egysége. Ez azt jelenti, hogy földrajzilag szorosan összetartozó részekből áll. A Kárpátok övezete körülkeríti és elválasztja a szomszédos területektől, a központi medence felé siető folyók pedig láncszerűleg kapcsolják össze a külső és belső részeket egymással.

Az is nagy előnye hazánk földjének, hogy alacsonyabb és magasabb felszíni részek kedvező arányban oszlanak meg (kétharmada alföld és dombvidék) és szerencsésen helyezkednek el rajta (hegységek a széleken, az alföldek közepén). Terméketlen területe alig van (mindössze 5 százalék). Földje a legkülönbözőbb termelési lehetőségeket nyújtja (földművelés, állattenyésztés, erdőgazdaság, bányászat, ipar) s úgyiszlán mindennel képes ellátni az itt lakók szükségletét.

Ha ezen a földrajzilag és gazdaságilag egységes földön nyelvben is egységes nemzet alakulhatott volna ki, a mi hazánk lett volna a Föld egyik legszerencsésebb országa.

Emlékeim közül...

Régi kis történet bujkál emlékeim között. Egyszerű, nincs benne semmi érdekfeszítő, mégis szeretném elmesélni.

1919-ben éltünk...

Azt hiszem valamennyien, akik akkor már éltünk, emlékezünk még azokra az időkre. Átszántott rajtunk a forradalom és annak vértől páráns levegőjében akarták megteremteni a vörös paradicsomot. A négyéves háború nagy szenvedései és megpróbáltatásai reményesztették tették az emberek millióit. Kétségbeesve menekültek az új zászlók alá, mert mindentől irtóztak ami régi.

Épp a románokat vártuk, mint a kommunista szervezet letörő elemét. De ez a várakozás oly kétségbeesett volt. Idegen katonák saját eltévelyedett véreinkkel szemben. Nyiladozó gyermeki érzelmek átérzte ennek az eseménynek szegényletes, fájó értelmét. Nagyon sokan elhagyták laká saikat és biztonságot nyújtó helyen meghúzódvá várták az eseményeket. Én magam is távol voltam a szülői háztól. Ezek a napok élénken bevésődtek gyermekemlékeim közé. Sokat retgettünk és sokat imádkoztunk.

Vörösök! Képzetelet túlhaladó rémület fogott el, mikor ezt a szót hallottam. Azt hittem, ha véletlenül útjukba kerülök, az már egyenlő a halállal.

Hihető-e hát nagyobb rémület, amikor a nyílt országúton tíz-tizenkét jelfegyverzett vörös katona bukkan elém. Földbegyökerezett a lábam és száz mardosó gondolat kínozott.

— Mi lesz most? Visszaforduljak? Nem lehet! Akkor nem tudom teljesíteni, amit rámbíztak! Ha ideérnek, megölnek!

Mégis közeledtem.

Fáradt, gondterhes arcok vonalai tűntek elő. Ugyanolyanok, mint az apámé, a keresztapámé, a többi ismerősöké. Emberek!

Szinte nem is gondoltam rá, hogy mit is csinálók, csak szokás szerint, ahogy minket gyermekeket arra neveltek, köszöntem nekik:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Csak a hangomra riadtam öntudatra. Jaj, most mi lesz? Hogy is merem én ezeket az embereket Jézus nevében köszönteni? Hiszen még az iskolákból a feszületeket is elhordták és nem volt szabad imádkozni se. Pillanatok alatt rohantak meg ezek a

gondolatok. Már szinte vártam, hogy rámlánadnak és szétmarcangolnak.

De nem így történt.

A csoportban álló katonák, mint valami csodálatos kórus, betanult hangszállal fogadták a köszöntést: — Mindörökké! Amen!

Ebben a pillanatban nem voltam többé rémeket látó gyermek. Egy pillanat alatt felnőttem. Nem vörös katonák ezek, nem a lelket támadják ezek, csak a jogot, az igazságot hajszolják, türelmetlenül, kétségbeesve és ebben a borzalmasan vágyakozó harcukban lelkiismeretlen emberek félrevezették őket.

Nem akarták ők bántani az Istent, a testvért, a hazát, csak a hosszú nyomor, a sok szenvedés, a négyéves harcok kialszógó vér mind-mind az ő terhük volt. És az emberi elkeseredés a legjobb termőtalaj a mérgező gondolatok elhíntésére.

Meghatottságomban elsírtam magam. Ugy mentem tovább.

Mikor kicsit távolabbról féltékeny visszapillantottam, láttam, hogy néhányan erősen lehajlott a feje és egyik se tud a másik szemébe nézni.

Ha az Isten abban a pillanatban lenézett oda az országútra, biztosan nagyon sajnálta a vörös egyenruhában dildogáló embereket.

Balla Veronika.

BALLA VERONIKA a kúnszentmártoni Napsugar Leányklub tagja. Sok ilyen tehetséges Napsugárka irását várja a szerkesztőség.

A magyar szó, még nem magyar érzés, az ember mert magyar, még nem erényes ember és a hazafiság köntösében járó még korántsem hazafi.

(Széchenyi István gróf)

Testvér, adj magadra!

Légy mindig árnolt, tiszta vendes. Nézd ruhád pecsétes szakadozott, a körmöd piszkos. Így nem szabad emberek elé állni. Elítélnék, megszólhatnak érte és igazuk is van. Ha a külsőd vendetlen, hogyan bízzak a lelkedben?!

Testvér szólok hozzád!

Testvér, nyújtsd felém a kezéd! Hagy veszeleked egy sebb világ felé. Tudom, te eddig elhagytott világot, Veled leszek most pajtás.

Hagyd el régi életed! Szébb lesz az élted itt, hidd el nekem. Nem ígérek én itt semmi újat, Szíved lesz csak boldogabb.

Voltak nemeselek sokan, De te köztük nem lehettél soha, Mert nem tartottak ők érdemesnek; Nem születettél nemesnek.

Most itt van az alkalom, Kezéd munkájával kivivhatod Az új-nemességhez való jogod; Jöjj el közénk és dolgozz!

Novomeszky Gusztáv.

Újnemesi szemüvegen

KÉT HIRRÓL olvashattunk a napilapok hasábjain legutóbb. Az egyik hírüladta, hogy az angol filmeket kitiltották a magyar vásznakról, a másik az új európai viszonyok figyelembevételével foglalkozott a magyar ipar új, nagy fejlődési lehetőségeivel. Ez utóbbi iparoságunk anyagi megerősödését segíti elő, a másik egy tőlünk idegen szellemiség eszméit tartja távol. Az anyagi fellendülés mindig jótékony hatással van a szellemi fejlődésre is. Az erkölestelen, nemzeti érzéseket romboló művek távoltartása pedig megkönnyíti azt a törekvésünket, hogy újra a mi igazi értékeink, tehetségeink magyar írók alkotásai foglalják el méltó helyüket a kultúrpiacon. Csak egy példát említnék: a Vígszínház, a lipótvárosi zsidóság kultúrpalotája, az egész évben csaknem kivétel nélkül francia, angol és amerikai írók darabjait adta elő. Szinte úgy tetszett, mintha egy új formájú tüntetés születnék a magyar nemzeti megújódással szemben.

Testvér! Június 15-én országos Legénynap!

É pító Imre és Rontó Pál elsőnek érkeztek az Egyletbe a heti gyűlés napján. Csak ketten voltak a teremben, a két ellenlábás, akiket mindenki ismert, akiket mindenki megbecsült tudásukért, de szeretni igazán csak Imrét szerették. Imre mögött volt az ifjúság színe-java, de Pál mozgékony esze, csinos, ápolat megjelenése, szellemes akadékoskodása néhány könnyebb fajsúlyú fiút mindig maga köré vonzott. De ez nem újság. Így van ez majd minden Egyletben. Ez a két párt, az Építő-és Rontó-párt tusakodik mindenütt. Ahol melyik győz, olyan lesz az Egylet, de olyan az ifjúság is.

Pál nem állhatta meg. Belebökött Imrébe.

— Ugy látom, te akarsz felkerülni a Céhfőiskolára. Vasárnap délután nagyon sürgőldőtél, hogy jó pontokat szerezz. Pedig Kovács Pista jobban odaváló lenne. De persze, te ezt nem látod be.

— Nem tagadom Pali, szeretnék felkerülni. Látod, én elhatároztam, hogy egész életemet iparostestvéreim felemelésére, boldogítására áldozom. Hosszú éjszakákon tépelődtem magamban, ugyan alkalmas vagyok-e erre a nagy hivatásra, van-e elég erőm, tehetségem, tudásom, kitartásom . . . Mert Pali, én belátom, hogy maga a nagy elhatározás még nem elég erre. Nézd, hogy vergődünk itt az Egyletben. Mennyi igazán jóra való, velem egy gondolkodású, dolgozni, felemelkedni akaró testvér küzd itt napról-napra . . . mennyi kérdés, mennyi kívánság hangzik el . . . hisz mindannyian látjuk, hogy mit kellene tennünk, hogy előre jussunk . . . de nem tudjuk fel fogni a dolgokat, mert nem értünk hozzá. Hiányzik valami belőlünk, ami nélkül, látod, akármít csinálunk, nem tudunk igazán boldogulni. Tudod, mi vezetők, itt most olyanok vagyunk, mint mikor először kerülünk, mint kis inasok a műhelybe. Emlékezz csak vissza . . . Ott volt a sok szerszám, ott a gyönyörű mintaterv, amit meg kellett csinálni és mi csak álltunk, néztünk, kapkodtunk, rontottunk, mert nem ismertük sem a szerszámokat, sem a mesterségbeli fogásokat, sem a különböző eljárásokat, amelyek szakszerű együttese hívja életre azt a szép holmit, amit a terven a tervező akart.

— Hát nem így vagyunk mi itt is, Pali? Nézd, te okos fiú vagy, még a magad esetéből is tudod, hogy min-

KI LEGYEN AZ...?

den épkezláb dolog megteremtéséhez szakember kell! Az egyletvezetés, az embervezetés művészetét is meg kell tanulni. Hiába minden, meg kell tanulni!

— Nézd, egy mozgalom szemszögéből az ember, az emberi lélek az anyag. Ezt kell megmunkálni, előkészíteni, nemessé tenni, hogy lelkének legszebb, legjobb erőivel szolgálja a mozgalmi eszményét. De ahhoz, nem elég ám a szó, nem elég, hogy jól tudjunk beszélni, ahhoz az is kell, hogy mindenkit a maga tehetsége, testi-lelki összetétele szerint tudjunk foglalkoztatni. Fel kell fedezni őket, meg kell ismerni, mert szeretni csak azt tudjuk igazán, akit megismertünk. A költő is azt mondja: a szeretet a megismerés gyermeke. És nekünk, vezetőknek, mindenkinél jobban kell szeretni!

— Ugy-e, igazat adsz nekem? Pedig látod, ez csak a kezdet. Ez csak az alap arra, hogy embereket tudjunk nevelni, vezetni, boldogítani. Hol van még az a nagy-nagy tudás, amivel a lélekben előkészített embereket le tudjuk kötni, a magasabb emberi éleateszmények szolgálatába tudjuk állítani, hol van a foglalkoztatásnak az a sok-sok módja, amivel ki tudjuk bontani belőlük azt, ami érték és eltudjuk simítani azt, ami rossz, ami gátolja a megújulásukat.

— Te úgy beszélsz most Imre, mintha te akarnád megváltani a világot!

— Nem Pali, én most úgy beszélek, ahogyan egy mai szemléletű iparosnak, egy új-nemesnek kell beszélni. Ha te olyan tisztán látod a jövőnket — mint ahogyan mindig hangoztatod — akkor neked is tudnod kell, hogy az Egylet a legnagyobb műhely arra, hogy mi igazán új-nemesek legyünk. De ebbe a műhelybe képzett, szakmájukat és hivatásukat ismerő munkások, — hogy jobban megérts: előmunkások — kellenek, olyan vezetők, akik jól ismerik úgy az anyagot, mind az eljárást, mert e kettő nélkül alkotni, értéket teremteni nem lehet.

— Szóval te azt akarod mondani, Imre, hogy mivel minderre rájöttél, te vagy a legalkalmasabb arra, hogy kiküldjünk?

— Nem Pali! Erre nemcsak én jöttem rá, hanem mindannyian. Beleszámítalak ebbe téged is, meg azokat is, akik téged követnek. Mert te is azért vagy türelmetlen, a kákan is csomót keresz ellenzéki ember, mert nem találtál magadnak megfelelő teret a jobbik éned kibontására. Látod, ha itt egy igazi szakember vezet az egyleti életet, az mindjárt felfedezett volna téged és beállított volna oda, ahol tehetséged szerint a legjobban tudtál volna érvényesülni. Mert egy jó műhelyvezető minden testvéréről tudja: mit ér és mihez ért legjobban.

— Jó, jó, szépen szavalsz, de hol van itt a munkalehetőség, ahol dolgozhatom. Erről beszélj!

— Munkalehetőség most is van éppen elég Pali, csak éppen te nem találkozol vele. Bizonyos, hogy aki a Céhfőiskolánkra felkerül, azt ki fogják arra is képezni, hogyan kell még sokszorosan több munkalehetőséget teremteni. Hiszen a modern vezetés, szervezés művészete éppen abban áll, hogy az egyéni tevékenységnek nyitunk teret. Látod, az Új Nemesség mindig arra oktat, hogy a megújulás, az önmegváltás az igazi új-nemesség útja. Ez a megújulási vágy mindannyiunkban ég — benned is Pali! Csak éppen a jól összefogott eszközök, megoldások hiányoznak, amivel ezt könnyen elérhetjük. Én úgy gondolom, ezekre ad majd feleletet a Céhfőiskola és ezt hozza el magával a végzett vezetőtestvér, hogy mindannyiunk közkincsévé tegye.

A terembe lassan szállingózni kezdtek az Egylet tagjai. Mindenütt a Céhfőiskoláról szóló cikket vitatták. Pali lelkében is derengeni kezdett valami. Imre csendes meghajlással köszönt el tőle, mert mint jegyzőnek a gyűlés előkészítése a feladata. Pali sokáig nézett utána. Nagyon megfogták Imre szavai. Elhatározta, hogy a gyűlésen engedélyt kér a főiskolai költség előteremtését szolgáló előadás megrendezésére. Tudta előre, hogy nagy szenzáció lesz e bejelentése, mert mindenki a széthúzás, az elgáncsolás ördögének tartja. Igen, ő rendezi meg és megmutatja mit tud. Amikor felállt, hogy a helyére menjen, azt is elhatározta, hogy mindez Imréért teszi, mert Imre a legalkalmasabb a kiküldésre. Valami jóleső belső meleg járta át a testét és érezte, hogy ilyen boldogan még sohasem várta a heti gyűlés kezdetét. (G. I.)

Testvér! Július 1-én a Céhfőiskolád vár! Készülj... Készülj...!

Az irodalom mindig a kor tükrét adja. Nemzeti történelmünkben az első ilyen korszak a vándorlás és honfoglalás idejét foglalja egybe. Ez a harcok, küzdelmek és végleges letelepedés korszaka. A költészet hősi mondákban gyűjtötte össze az akkori eseményeket. Irodalmunk első korszaka tehát a hősmondák kora. Vándorénekesek, a regösök, hangszer kíséretében, énekszóval adták elő ezeket a vitézi tetteket. Mondakorunk három időszakra oszlik: a honfoglalás mondái, a kalandozások kora és a királymondák kora. A honfoglalás mondái közül ismertebbek a csodaszarvas, a fehér ló regéje; a kalandozások korából kiválik a szentgalleni kaland, a Lehel kürtje és a Botond monda. A királymondák ismertetik a korona és a kard történetét, a vértesi és pozsonyi csatát. Még Róbert Károly, Nagy Lajos és Mátyás királyainkról is sok történelmi mondánk maradt fenn.

Irodalmi krónikás.

Emberek! Az élet oly vidám
Hajrá! Hiv a tavasz
Ajunkon ne legyen panasz.

Temessük el az álmokat
Fojtsuk le a vágyakat
S nem önt el az áradat.

Az álmok csak vágyak,
A vágyak csak lázak,
Velük jár a bánat.

Hajrá! Szóljon az ének!
Tavasz van, miénk az élet!
Emberek! Most minden oly
vidám.

Léhmán József, Dombóvár.

Csak magunkban van a hiba, de egyszersmind magunkban van a feltámasztási erő is!

A pásztorélet költészete.

A magyar népdalköltészet egyik legtermékenyebb talaja a pásztorélet. Ez a foglalkozás olyan természetű, hogy alkalmat nyújt a versfaragásra és nótaköltésre egyaránt. A végtelen rónák virágos mezőit megtöltik a lelket hangulattal és érzelemmel. Nincsenek hétköznapi gondok, nincs életharc, társadalmi bélyeg, csak nagy-nagy szabadság, zavartalan ábrándozás.

A pásztorember élete szinte az unalomig egyhangú. De az események hiányát pótolja a lélek gazdagsága, az átérzések mélysége. Ez a magyarázata annak, hogy a pásztor-költészet bámulatosan gazdag. Pedig nem lehet mondani, hogy a pásztor-költő másról énekelt volna, mint ami körülötte, vagy a lelkében történt. Csak az egyszerű élményeket ültette be a költészet virágos kertjébe, de őszinte, üde szirmokba öltöztetve. Hasonlatosak ezek a dalok a mezei virágokhoz, amelyek szebbek, bájosabbak, mint a legszakértőbb kertészek nagy gondnal és fáradsággal nevelt kerti virágai.

Nézzük meg például a bánatot, milyen tartózkodóan nyilatkozik meg, mennyire magyar. Sohase hangoskodik érzelmeivel:

Csikós vagyok Hortobágyon,
A rózsám meg Csongorádon . . .

Igy énekel a pásztor és félénken

buggyan elő a bánata, hogy nem volna itt semmi baj,

Ha nem élnék Hortobágyon,
A rózsám meg Csongorádon.

Mennyivel izlésebb ez a vágy, mint a slágerek nyavajgása, hogy: Ne tudja meg senki, mért nem alszom éjszakákon át!

Ez a két kiragadott példa is világosan mutatja, hogy miben rejlik a magyar nóta varázsa. Mesterkölletlen, keresetlen, őszinte, igaz. A mellett mégis mély és kifejező. Szándékosan írunk itt a pásztor-költészetéről, hogy okuljanak belőle dalszerző mesterdalnokaink. Az iparos világ nincs tele harcokkal, mint a katonalelet, sem szerelmi kalandokkal, mint a nagyváros kávéházakban, mulatókban, zsúrokon hullámozó társadalmának a világa. Az iparos élet egyszerű, szép és mély. Csak lélek kell hozzá, amely tiszta, magyaros és fogékony. A pásztor-dalok mintát adnak ehhez. Az ő világuk se volt zajos, mégis milyen szépségek bontakoztak elő belőle. Milyen szép, mikor megéneklük, hogy:

Kint lakom én Kisperjésen, a
pusztai határba,
Egész héten mást se teszek, gondolok
a babámra.

Hogyha minden sóhajtatásam
galambszárnyon kiserne,
Galambok közt mehetnél a
vasárnap miisére.
Terjéki László.

1. Ugy végezted ma a munkád, hogy ezzel becsülettel szolgáltad Hazádat?
2. Ugy éltél ma, hogy példakép voltál?
3. Tettél ma valamit, amivel a legényegyleti nemes iparoseszmenyt szolgáltad?
4. Tettél ma valamit az ujnemesi mozgalomért?
5. Előfizettél az Uj Nemességre?

CSAK ÖT EGYSZERŰ KÉRDÉS Testvérek, csak öt, de ebben benne van minden, ami lenről felhoz Benneteket. Hát nem akartok felkerülni? Hát jobb lent tengődni, nyavalyogni, siránkozni, tunyáskodni, mint fent a polgári magasságban boldogulni? Aki ezt nem érti meg, legyen is mindig számkivetett nyomorultja az életnek! Szinte még arra sem érdemes, hogy törődjünk vele. Most léptek Testvérek a mérlegre, most mérettek meg az új élet számára és jaj annak, aki könnyűnek találta!

Hősök napján közel ötven-ötven évvel ezelőtt, azaz 1918. május 4-én, az első világháború után, az országgyűlés az új nemzeti hősök listáján a Hősök-kövére helyezte a Hősök-kövére.

Kérjük az Egyleteket, hogy legelső összejövetelükön két perces vigyázállásban tisztelegjenek áldott emlékünek. Minden magyar katona él abban a pillanatban amikor tisztelgünk az emlékü előtt.

Szemelvények a Céhfőiskola tanulmányi anyagából

1. Ideológiai képzés: Isten, Haza, Munka. A Kat. Legényegylet. A magyar élet megújodása. A minőség ember, stb.

2. Szociális képzés: A szociális ember. A szolgálat. A becsület szolgálat. A nemzetszolgálat. A Kat. Legényegylet története. A magyar iparosság története. A nemes céhszellem és a Legényegylet. Az iparosívatás. Az iparosrend stb., stb. Szociális törvényeink. Munkásvédelem, stb.

3. Az előadás, a szónoklás művésze. 4. Népművészet, népköltészet. Mesterdalnok mozgalom stb. 5. Rendezés, díszletezés, betanítás. Népi színpad. Szavalókórusok, dalárda stb. 6. A vezetés művésze. A vezetés lélektana. A szervezés. Adminisztrálás. A sajtó. Az Új Nemesség. A propaganda, stb., stb. 7. A levante intézmény. 8. Szabadidőmozgalom. A Népművelési Bizottságok, stb. 9. Az élet művésze.

A Mesterképző anyagából: 1. Üzletszervezés, műhelyvezetés. (A jó iparos egyszemélyben jó kereskedő is) 2. Áruismeret, költségvetés. 3. Kereskedelmi és pénzügyi ismertek. 4. Üzleti levelezés, könyvvitel. 5. Gépírás. 6. Az üzlet lélektana: a reklám, a kiszolgálás, a munka és a munkás lélektana. A piac. A üzleti szervezés művésze. (Kapcsolat a közgazdaság és szociológia anyagával.) 7. Kereskedelmi és iparjog. 8. A műhely szociális élete. A munkásbiztosítás. Műhelyhygiéna, balesetelhárítás stb., stb.

De azért ne ijedjen meg senki közületek Testvérek a sok tanulni való láttán. Olvassátok csak el még egyszer figyelmesen és látni fogjátok, hogy milyen gyönyörű anyag és azt is, hogy egy igazi iparosnak, egy komoly tudású egyleti ügyvezetőnek, egyszerűval annak, amit mi akarunk Belőletek, ezzel a tudáskincsessel megrakodva kell hazamenni, hogy otthon igazán helytállhasson. Ne féljete, 480 óra van rá és mi nem szablonosan tanítunk. Mi a lelkünkkel beszélünk a lelketekhez. Biztos vagyok benne, hogy mindannyian kiváló oklevéllel és mérhetetlenül meggazdagodva tértek haza. Színes, lélekbeltató gyakorlati szakemberek lesztek, akik minden egyleti kérdésben helytálltok és elismerést szereztek mindenkinél. Modern hősök, mai apostolok, igazi legényegyleti vezetők lesztek!

Szövetségi élet

AZ ORSZÁGOS KÖZPONT május 10-én országos vezetői értekezletet tartott. Előadók voltak: **Sebestyén Sándor** Árpádföld-Rákosszentmihály, **dr. Révész Béla** Miskolc, **Fábián Ferenc** délkerületi titkár, **Kovács István** Jászberény, **Belák Károly** Sopron, **Molnár Kálmán** Diósgyőr, **Petress József** Szombathely, **Fillér László** Csepel, **Vihart Lajos** Mezőtúr, **Folhammer Ferenc** Somorja, **Czípezer István** Mezőkövesd, **Garay József** Dunaszerdahely. Szeretettel köszöni az Új Nemesség **Belák Károly** elnök Úr elismerését.

A felszabadított Zombor ötven újnemese jött fel Pestre, hogy elhozza a központnak a felszabadult Délvidék üdvözlését. Nincs már fokozatunk a megszállás alatt dolgozó Legényegyletnek dicsőítésére. Magyarok maradtak! Ez mindent megmond! Most bekapcsolódnak az országos közösségbe és mi tudjuk, hogy munkájuk példatadó újnemese munka lesz.

Isten hozott Délvidék harmincektől Egylete!

Pestvidéki kerület dékánjai május 11-én értekezletre jöttek össze. Az értekezletre 30 Legényegylet küldte el képviselőjét.

VÁNDORUTRA egyetlen legényegyleti tagtársunk se induljon el a szabályszerűen kiállított vándorlap nélkül. Enélkül semilyen címen sem kérhetnek támogatást egyetlen Legényegylettől sem.

Ezúton kérjük az Egyleteinket is, hogy csak szabályszerűen kiállított, elnöki aláírással, körbélyegzővel ellátott vándorlapot s rendezett tagkönyvet (tagdíjhátralék nélküli, heti gyűlés, szent áldozás) fogadjanak el a tagság igazolásául.

Ezek könyörtelen végrehajtásával lehet csak az Egyleteinket megóvni a lépten-nyomon felbukkanó visszaélésektől.

A MÚLT ÉV OKTÓBERÉBEN elrendelt munkabéremelés életbe lépte óta egyre súlyosbodó háborús nehézségek miatt az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek hónapról-hónapra drágábbak lettek, minék következtében a munkavállalók nagy tömegei nehéz helyzetbe kerültek. Ezen a helyzeten kíván a lehetőséghez képest javítani az a kormányrendelet, mely a Hivatalos Közlöny április 22-iki számában jelent meg és újabb béremelést ír elő.

A rendelet szerint az iparban (kereskedelemben), valamint a kohászatban a munkabérek szabályozásáról szóló 7290/1940. M. E. számú rendelet hatálya alá tartozó munkavállalóknak (munkásoknak stb.) a munkaadójuk 1941. évi május hó első napjától kezdődően a munkabérek után — az eddigi 7 százalék helyett — 15 százalék bérpótléket köteles fizetni. A rendelet hatálya alá tartozó munkavállalók legkisebb munkabéret megállapító rendeletben, vagy határozatban meghatározott legkisebb munkabérezhez a 15 százalékos bérpótléket ugyancsak hozzá kell számítani. Felhatalmazza azonban a rendelet a munkaadót arra, hogy ha az alkalmazott egységbéret az 1940. évi október hó 5-ik napja után felemelte, azt a bérpótlékba beszámíthassa.

AZ IPARÜGYI MINISZTER áprilisban rendeletet adott ki, amelyben az 1939. őszén kiadott rendelkezéshez hasonlóan az iparban, kereskedelemben, bányaszatban és kohászatban a további intézkedésig felfüggesztette a het 48, illetve 44 óras munkaidőre szóló rendeletek hatályát.

A rendelkezés azonban nem érinti a munkaadók túlóradíj fizetési kötelezettségét, vagyis a túlórákat ezután is fizetni kell.

Az alkalmazottak fizetési szabadságára vonatkozóan úgy intézkedik az iparügyi miniszter rendelete, hogy egy évi szolgálati idő eltelté után a munkaadó köteles a törvényben előírt szabadságot megadni, de közérdekből, az alkalmazott beleegyezésével, a szabadságidőt meg is válthatja.

Testvér!
Július 1-én a Céhfőiskolád vár!

Híreket ezután havonta egyszer, a 15-i számokban adunk. A híryanycok lapzárta minden hónap tizedike. Az ezután érkező hírek csak egy hónap múlva jelenhetnek meg.

Csak azután lágyult el, midőn megértette, hogy ezek csapata díszőrségül szolgál majd, miközben őt a városi magisztrátus a szülei házába kíséri.

— Más útam volna előbb! — ellenkezett nagy bocsánatkéréssel a jövevény, amidőn a főbíró az ezüstkapcsos köpenyüket egymásután váltukra vető szenátorok élére állt, kezében bírói buzogányával s arra várt, hogy Berényi lépjen ki az ajtón.

— Szüleim sírjához szeretnék legelőször járulni.

A szenátorok szívük mélyében megilletődve kegyeletes voltán, némán búcsúztak el tőle s a főbíró intésére, ki az öreg Ráczzal a cinteembe készülő Berényihez szegődött, elszéledtek.

S kisvártatva már tele volt a város a nevezetes jövevény hírével. Az ötvösök boltjaiban beszüntették a munkát s az egész céh zászlaja alatt a Berényi-ház elé vonult, melynek környékét színiültig ellepték a Kassa messze földön híressé vált, visszatért fiára kíváncsian várakozó emberek. S amidőn Berényi Péter hatalmas vállas alakja az áttört művi, cifraságokkal ékes, óriási templom mögül, oldalán a főbíróval és legidősebb szenátorával feltűnt, egetverő örömrivalgás tört ki a néptömeg ajakán. A hirtelen összeverődött városi muzsikások megfújták harsonáikat, a négyes rendekben sorakozó ötvösök földig hajtották le céhük lobogóját, az asszonyok, leányok kendőjüket lobogtatva, a férfiak kalapjukat lekapva, üdvözölték a város fiát, aki messze idegenben a dicsőség fényében furdott, kincsekben, kitiintésekben dúskált, mégis otthagya a fényt és pompát s visszajött szülővárosába, melyet jobban szeret s többre becsül a világ leghatalmasabb fejedelmének az udvaránál.

A nagy lármára, alabárdját a falhoz támasztva, az erkélyen termett a városháza pitvarán soros darabont, aki estig, amíg fel nem váltják, nem hagyhatja el a helyét s látván mint kísérik Berényit házába, fölujjongott, imígyen morfondírozván magában:

— Még nem vagyok olyan számár, mint aminőnek főbíró uram vélt! Imhol, nem jól sejtettem? A követek házába szállásolják el az úri jövevényt, S milyen diadallal! Bizonyára még nagyobb fejedelmnek a követe, mint aminő a római császár!

II.

Másnap már nem volt ember Kassa városában, ki Berényi hazatéré-

Hazatérés

Harmadik költemény.

sének, idegen földön, a franciák királyának messijs udvarában viselt dolgainak a legapróbb részleteiről hírt nem szerzett volna. Furán öltözött fegyveres eszedjeiről, akik a holmijával toronymagasságúra rakott társzekerekkel este érkeztek meg, az ezekről a Berényi-házba hurcolt hatalmas vaspántos ládákrol, drága szőnyegekből, ruhákból, arany és ezüst marhákból álló tartalmukról, azok révén, akik a városbéli polgárok közül a jövevény lovag segítségére siettek, csodás dolgokat regéltek mindenfelé. Az új bútorokat, amelyekkel a város urai a fejedelmi követek kedvéért a Berényi-házat felszerelték, az épülettel együtt az ennek visszatért jogos tulajdonosa nevére iratták, kárpótlásul, amiért bitangnak vélt birtokát évek hosszú során át a város céljaira használták. Berényi Péter váltig szabadkozott. A város ajándékát, illetve kárpótlását mégis el kellett fogadnia. S mivel így rég elfelejtett, jöttének a nyomában azonban hirtelenül rendkívüli módon népszerűsé vált atyafiságának a segítségével, még megérkezése napján berendezkedhetett, a következő nap délutánra hazavató lakomára hívta meg a város és a céhek fejeit, régi kenyereseit, akiktől még fiatal legénykorában szakadt el, akik közül azonban a tisztés mesterek képében a nemes ötvösök céh-házában sokra ráismert.

A Bethlen Gábor lakodalmára jövő fejedelmi követeket sem lesto akkora néptömeg, mint Berényi boldogságtól sugárzó arcú vendégeit, akik ünneplő díszbe öltözve egymásután surrantak be a városházával szemben, a molnárok utcájának a sarkán álló ház kapuján, amely előtt alabárdos városi szolgák állottak őrt, amelyen belül fejedelmet

Az Új Nemesség éted él!

Kérjük kedves előfizetőinket, hogy hátralekös díjaikat küldjék be a kiadóhivatalnak.

Kiadja: az Orsz. Központi Katolikus Legényegylet, Budapest, VII., Rotenbiller-utca 20—22.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: vitéz PINTÉR JÓZSEF.

vargyasi Máté Ernő nyomdája, Bp., VIII., József-u. 61. Telefon: 139—259.

megillető mély bókolással a gazdájához képest szinte furesa, idegen öltözötü emberke fogadta valamenynyüket, szédületesen pergő, de mindenkinek érthetetlen cifra szavakkal.

— A lovag úr komornyikja lehet! — vélték a kapu előtt ácsorgók.

— Vagy minisztere! — tódítottak mások a szón.

— Persze, — fakadt ki egy irigy atyafi — máról holnapra fejedelmém vedlett a lovag, akit a szenátorok oly hűhóval fogadtak.

Ami Berényi vendégeit illette, ezeknek csakugyan olybá tűnt fel, mintha fejedelmhez kerültek volna lakomára. Elfogódottan telepedtek le az arany-ezüst edényekkel roskadásig megrakott, fölbokrétazott asztal mellé, amelyet a ház keskeny udvarán, az ezt emeletnyi magasságban áthidaló, talián szabású, körkörül nyílt tornácra terítettek s ahol az asztalfőhöz maga mellé Berényi a város főbíráját, másfelől Somlyai Sebestyént ültette, akivel együtt töltötte el Farkas András ötvösmester műhelyében apródeveit.

Ez utóbbi eddigelé az egyszerű mesteremberek sorából nem tudott kiválni, s más céhbeli atyamesterek közül egy sem ismerte. Mikor megtudták, hogy ki légyen s miért éri a lovag részéről ez a megkülönböztetés, akkor is csak Berényi iránt növekedett becsületük, dicsérvén gőg nélkül való nemes szívét, mely ment minden elbizakodottságtól, szeretettel esűng az egyszerű mesterembereken, aki nem is illik társaságába s mindez csupán azért történik, mivel egyszerű apródi állapotában véletlenül egy kenyeret evett, egy fedél alatt lakott vele.

Meleg tavaszi idő járt. Az utcára néző ház már jóval alkonyat előtt hűs árnyékot vetett az udvari tornácra s a hosszú asztal körül nesztelenül sürgő szolgák széjjelvonták a föléje húzott tafota kárpítót, mely himes mennyezetként terült el a lakomázók fölött. A hűs szél fuvalmára, mely most szabadabban simogatta evéstől-ivástól kipirult arcukat, még jobban felélénkült a vendégek kedve. A főbíró nyomában most már a céhek atyamesterei is neki-bátorodtak és sorra áldomást ittak a lovagga avatott mesterember javára. Berényi Péter derűs arccal hallgatta keresetlen, őszinte szavukat, lelkeben az emlékek özönével rajzoltak fel, miközben a beszélők időtől fölzántott arcán egyre több ismerős vonás ötlött szemébe.

(Folytatjuk.)